

مدیریت کیفیت زنجیره تأمین با رویکرد مسیریابی کانال حمل و نقل و استفاده از الگوریتم ژنتیک^۱

علیرضا عزیزی

دانشجوی دکتری، گروه مدیریت صنعتی، واحد فیروزکوه، دانشگاه آزاد اسلامی، فیروزکوه، ایران، alireza_azizi59@yahoo.com

محمد مهدی موحدی*

نویسنده مسئول، دانشیار، گروه مدیریت صنعتی، واحد فیروزکوه، دانشگاه آزاد اسلامی، فیروزکوه، ایران mmmovahedi@gmail.com

سید احمد شایان نیا

استادیار، گروه مدیریت صنعتی، واحد فیروزکوه، دانشگاه آزاد اسلامی، فیروزکوه، ایران sheibat@yahoo.com

چکیده: هدف این مقاله بررسی کیفیت کالا در فرآیند انتقال بین اعضای زنجیره تأمین است. برای این منظور مدل ریاضی مناسبی برای مدیریت مسیر کانال حمل و نقل طراحی و با استفاده از الگوریتم ژنتیک به حل مسئله پرداخته شده است. در تحقیق حاضر، با در نظر گرفتن شرایط دنیای واقعی از جمله محدودیت تردد وسایل و همچنین کیفیت کالا، با در نظر گرفتن اقلام برگشتی بررسی می‌شود و همچنین از زنجیره مارکوف برای بررسی احتمال سالم ماندن کالا در فرآیند انتقال بین اعضای زنجیره تأمین استفاده شده است. نوآوری این تحقیق معرفی سیستم انتخاب کانال برای برنامه‌ریزی حمل و نقل در زنجیره تأمین است. و مدیران را در حل مسائل بخش لجستیک به صورت مؤثری یاری می‌کند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که روش مورد استفاده در این پژوهش عملکرد مناسبی دارد و نحوه بهینه جریان محصولات در یک شبکه توزیع با استفاده از الگوریتم ژنتیک ارائه شده است.

واژگان کلیدی: الگوریتم ژنتیک، کیفیت زنجیره تأمین، مسیریابی

محصول داشته باشند [۲]. هدف تحقیق حاضر مدیریت کیفیت زنجیره تأمین در حوزه مسیریابی حمل و نقل می باشد. در «مدیریت کیفیت زنجیره تأمین» بستر لازم برای همکاری های اثربخش اعضای زنجیره تأمین در این زمینه فراهم می‌آید [۳]. همیشه ممکن است کیفیت کالا موقع انتقال خدشه‌دار شود و کالایی که با کیفیت مناسب از سوی تولیدکننده تولید شده است با همان کیفیت به دست مشتری نرسد [۴]. حال آنکه تولیدکننده

۱- مقدمه

یک زنجیره تأمین تنها زنجیره‌ای از فعالیتهای تجاری به صورت ارتباطات یک به یک یا بنگاه به بنگاه نیست، بلکه شبکه‌ای از فعالیتهای تجاری و ارتباطات بین آنها است [۱]. امروزه شرکت‌ها ناگزیرند برای ارتقاء کیفیت محصول خود، همکاری‌های گسترده و تنگاتنگی با دیگر شرکت‌های درگیر در زنجیره تأمین

* corresponding author (mmmovahedi@gmail.com)

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۹/۲۸ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۱۴

دوره ۱۰ / شماره ۳

صفحات: ۲۳۴-۲۲۷

^۱ این مقاله برگرفته از رساله دکتری دانشجو علیرضا عزیزی است که در دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه انجام شده است.

۲- پیشینه تحقیق

باستاس و لیانیج^۲ به ادغام دو مفهوم مدیریت کیفیت با تمرکز درون سازمانی و مدیریت زنجیره تأمین با دیدگاه بین سازمانی می‌پردازد [۹]. سامرفیلد، تئوکه و فریتاگ^۳ به افزایش نوسانات در شبکه‌های عرضه و اهمیت نقش کیفیت در زنجیره تأمین به کنترل این نوسانات اشاره می‌کند [۱۰]. موهان و شیباجی^۴ به تجزیه و تحلیل ساختار زنجیره تأمین و نقش آن بر کیفیت زنجیره تأمین اشاره می‌کند [۱۱]. میرزایی و همکارانش، در الگوریتم جدیدی برای حل مسئله مسیریابی موجودی با ارسال مستقیم مقاله به بررسی مسئله مسیریابی موجودی چندمحصولی چنددوره‌ای در یک زنجیره تأمین دو سطحی؛ شامل یک تولیدکننده و مجموعه‌ای از خرده‌فروشان پرداخته‌اند در مسئله مورد بررسی، علاوه بر مدیریت موجودی و برنامه‌ریزی توزیع، برنامه‌ریزی تولید نیز در نظر گرفته شده است. مسئله با هدف کمینه‌سازی مجموع هزینه‌های سیستم شامل هزینه‌های راه‌اندازی، توزیع و نگهداری موجودی مدل‌سازی شده است [۱۲]. تورجی پور و سهراب پور به دنبال شناسایی سهم هوش مصنوعی (AI) در مدیریت زنجیره تأمین (SCM) از طریق مرور منظم ادبیات موجود است [۱۳]. اولیوارس بنیتز در مقاله‌ای با عنوان یک الگوریتم ابتکاری متا برای حل انتخاب کانال‌های حمل و نقل در طراحی زنجیره تأمین به مسئله طراحی زنجیره تأمین بر اساس تصمیم تک محصوله دوپلکانی می‌پردازد [۱۴].

۳- روش تحقیق

مسئله‌ای که در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفته است، سیستم توزیع دوپلکانی^۵ تک هدفه به منظور ارسال یک محصول در یک سیستم زنجیره تأمین است. در مرحله اول مجموعه‌ای از

در نامرغوب بودن کالا نقشی ندارد و این مدیریت زنجیره تأمین و فرآیند انتقال آن است که باعث پایین آمدن کیفیت کالا شده است [۵]. کیفیت زنجیره تأمین تاثیر بسزایی در عملکرد شرکت دارد [۶]. در این پژوهش، سیستم انتخاب کانال برای برنامه‌ریزی حمل و نقل در زنجیره تأمین معرفی می‌شود. این سیستم می‌تواند به‌عنوان بخشی از مجموعه سیستم‌های برنامه‌ریزی زنجیره تأمین مورد استفاده قرار گیرد. مدیران را در حل مسائل بخش لجستیک به‌صورت موثری یاری نماید. با توجه به این نکته که برنامه‌ریزی حمل و نقل در صنایع مختلف ویژگی‌های متفاوتی دارد [۷]. تحقیقات پیشین در زمینه کیفیت زنجیره تأمین به ادغام دو مفهوم مدیریت کیفیت با تمرکز درون سازمانی و مدیریت زنجیره تأمین با دیدگاه بین سازمانی می‌پردازد. در این پژوهش چارچوبی برای دسته بندی ساختار یافته این مسئله ارائه خواهد شد. همچنین، ضمن ارائه رویکرد طراحی و بهینه‌سازی این سیستم، ویژگی‌های اجزای مدل و چگونگی ارتباط الگوریتم بهینه‌سازی با مدل تشریح خواهد شد و سپس با استفاده از الگوریتم تکاملی (الگوریتم ژنتیک) مسئله حل خواهد شد. هدف پژوهش حاضر یافتن کوتاه‌ترین مسیر برای مسئله مسیریابی کالا در زنجیره تأمین با در نظر گرفتن کیفیت کالای انتقال یافته است. سوال اصلی تحقیق این است که کوتاه‌ترین مسیر برای انتقال کالا در زنجیره تأمین با در نظر گرفتن موارد کیفیت کالا کدام است؟ این مقاله مدل ریاضی جدیدی برای مسئله طراحی زنجیره تأمین ارائه می‌کند. با توجه به اینکه حمل و نقل محصولات از مشکلات اصلی نمونه‌های دنیای واقعی است، محدودیت‌های مسیریابی در هر سطح زنجیره و همچنین کیفیت کالا با در نظر گرفتن اقلام برگشتی در زنجیره تأمین، در مدل در نظر گرفته شده‌اند [۸]. نوآوری تحقیق حاضر در این است که مقوله کیفیت زنجیره تأمین را در مسیریابی کانال حمل و نقل و با در نظر گرفتن کالاهای برگشتی در نظر می‌گیرد.

^۴ Mohan, shibaji

^۵. Tow Echelon

^۲ Bastas, Iyanage

^۳ Summerfield, teogke, fritag

که مقادیر درون ماتریس بیانگر احتمال سالم ماندن کالا در فرآیند انتقال بین تولیدکننده و توزیع‌کننده است.

مدل شبکه توزیع مورد مطالعه

در مسئله شبکه توزیع مورد بررسی در مرحله اول ۲ کارخانه تولیدی، محصولاتی را که تولید کرده‌اند به ۵ مرکز توزیع ارسال می‌کنند. سپس، در مرحله دوم ۵ مرکز توزیع محصولات دریافتی را از کارخانه‌ها به ۲۰ مشتری نهایی مورد قرارداد می‌رسانند. هر کدام از این بخش‌ها ظرفیت‌هایی دارند که باید رعایت شوند و انتقال هر محصول از مرحله‌ای به مرحله دیگر شامل هزینه حمل می‌شود. کیفیت کالای انتقالی نیز شرح ظرفیت و هزینه هر موقعیت در جداول ۱ و ۲ بیان شده است.

K: مجموعه کارخانه‌ها

J: مجموعه مراکز توزیع

I: مجموعه مشتریان

جدول ۱: هزینه ارسال هر واحد کالا از کارخانه به مراکز توزیع

K2		K1*		ظرفیت	
هزینه ارسال هر واحد محصول	هزینه ارسال هر واحد محصول	هزینه ارسال هر واحد محصول	هزینه ارسال هر واحد محصول		
۱۴	۱۶	۱۷۰	۱۵۱	J1	۱۷۰
۱۶	۲۲	۱۷۶	۱۷۸	J2	۱۵۱
۱۲	۱۴	۱۷۱	۱۷۱	J3	۱۷۶
۲۳	۱۲			J4	۱۷۸
				J5	۱۷۱

* ظرفیت دو کارخانه به ترتیب $k_1=580$ و $k_2=500$ واحد است.

کارخانجات تولیدی، محصولات را تولید و آن را به مراکز توزیع و پخش ارسال می‌کنند. بعد از آن، یعنی در مرحله دوم، مراکز توزیع محصولات را به دست مشتریان نهایی می‌رسانند. تعداد و موقعیت کارخانه‌ها و مشتریان، همراه با ظرفیت‌ها و تقاضاها به ترتیب شناسایی شده است. مراکز توزیع نیز باید از یک مجموعه گسسته از مکان‌های بالقوه با ظرفیت‌های محدود انتخاب شوند. برای حمل و نقل از مراکز توزیع به مشتریان یک روش ساده منبع بایی فرض شده است. هدف، تخصیص کارها به تأمین‌کنندگان و وسایل نقلیه به نحوی است که کارها زودتر تحویل مشتریان شوند. خواهیم دید که پیچیدگی این مسئله از نوع NP سخت است و در نتیجه استفاده از روش‌های دقیق برای حل مسئله در زمان معقول امکان‌پذیر نیست. برای حل این مسئله از الگوریتم تکاملی استفاده خواهد شد که در این جا الگوریتم ژنتیک انتخاب شده است و الگوریتم ارائه شده با روش جست و جوی تصادفی موجود در ادبیات موضوع مقایسه خواهد شد.

آزمودنی‌ها یا شرکت‌کنندگان در پژوهش

در این پژوهش یک سیستم انتخاب کانال برای برنامه‌ریزی حمل و نقل در زنجیره تأمین معرفی می‌شود. این سیستم می‌تواند به‌عنوان بخشی از مجموعه سیستم‌های برنامه‌ریزی زنجیره تأمین مورد استفاده قرار گیرد و مدیران را در حل مسائل بخش لجستیک به صورت موثری یاری نماید [۱۵]. با توجه به این نکته که برنامه‌ریزی حمل و نقل در صنایع مختلف ویژگی‌های متفاوتی دارد، در این پژوهش چارچوبی برای دسته‌بندی ساختاریافته این مسئله ارائه خواهد شد.

برای در نظر گرفتن پارامتر کیفیت کالای انتقالی از ماتریس انتقال

مارکوف به صورت زیر استفاده می‌شود [۱۶].

$$P = \begin{bmatrix} p_{11} & p_{12} & \dots & p_{1N} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ p_{N1} & p_{N2} & \dots & p_{NN} \end{bmatrix}$$

مدل ریاضی مسئله

جدول ۲: هزینه ارسال هر واحد کالا از مراکز توزیع به مشتریان

J5	J4	J3	J2	J1	هزینه ارسال هر واحد محصول	ظرفیت
۱۰	۳۱	۱۵	۳۰	۲۲	۴۳	I1
۳۱	۳۵	۱۳	۱۱	۱۸	۴۷	I2
۲۱	۲۳	۱۱	۳۹	۱۹	۱۵	I3
۲۳	۲۵	۱۵	۳۴	۳۳	۴۷	I4
۳۱	۱۸	۳۳	۳۱	۳۰	۳۵	I5
۳۹	۲۵	۱۳	۱۵	۳۰	۱۳	I6
۱۷	۳۳	۱۶	۲۸	۲۰	۲۱	I7
۲۶	۳۹	۳۷	۳۱	۲۵	۳۲	I8
۱۷	۳۶	۱۷	۱۴	۱۴	۴۹	I9
۱۶	۲۰	۳۸	۱۷	۳۵	۴۹	I10
۳۵	۲۰	۲۴	۲۹	۱۷	۱۶	I11
۳۳	۱۸	۳۸	۲۷	۲۸	۴۹	I12
۱۱	۱۲	۲۷	۲۱	۳۳	۴۹	I13
۲۷	۱۴	۳۸	۳۴	۲۶	۲۹	I14
۳۴	۱۵	۲۰	۱۰	۲۴	۴۲	I15
۱۸	۲۸	۱۵	۲۶	۱۹	۱۵	I16
۱۲	۲۳	۳۳	۳۱	۳۰	۲۷	I17
۲۶	۳۵	۱۴	۳۸	۱۷	۴۷	I18
۳۹	۱۳	۲۳	۱۲	۴۰	۴۲	I19
۱۲	۳۶	۳۵	۳۴	۱۰	۴۹	I20

۴- یافته‌های تحقیق

در مسئله مورد بررسی از الگوریتم ژنتیک استفاده شد، الگوریتم ژنتیک استفاده شده کروموزومها مسیریهای هر کانال حمل و نقل می‌باشد و برای مکانیسم تقاطع از مکانیسم تک نقطه‌ای استفاده شد. در مرحله انتخاب (نمونه‌برداری)، از انتخاب چرخ رولت استفاده کرده‌ایم.

جدول ۳: مقادیر ارسالی از کارخانه‌ها به مراکز توزیع

مقادیر بهینه	ظرفیت	
	K1	K2
J1	۱۷۰	۰.۰۰۰۰
J2	۱۵۱	۰.۰۰۰۰
J3	۱۷۶	۰.۰۰۰۰
J4	۱۷۸	۰.۰۰۰۰
J5	۱۷۱	۱۷۰.۹۹۶۷

حال یک مدل تک‌هدفه برنامه‌ریزی برای حل مسئله‌ای که قبلاً شرح داده شد پیشنهاد می‌شود که به این صورت است:
پارامترهای این مدل عبارت‌اند از:

R_i : میزان تقاضای مشتری i ام

D_j : ظرفیت توزیع برای توزیع‌کننده j ام

P_k : ظرفیت تولید برای کارخانه k ام

a_{ji} : هزینه انتقال کالا بین توزیع‌کننده j ام و مشتری i ام

b_{kj} : هزینه انتقال کالا بین کارخانه k ام و توزیع‌کننده j ام

q_{ij} : کیفیت کالاهای انتقالی در زنجیره تأمین بر اساس زنجیره

مارکوف بر مبنای احتمال برگشت کالای بی کیفیت

متغیرهای تصمیم این مسئله:

x_{ji} : میزان کالای منتقل شده بین توزیع‌کننده j و مشتری i

y_{kj} : میزان کالای منتقل شده بین کارخانه k و توزیع‌کننده j

و مدل ریاضی این شبکه توزیع زنجیره تأمین به صورت زیر ارائه می‌شود:

Min(f)

$$f = a_k^0 a_j^0 q_{ij} b_{ij} y_{ij} + a_j^0 a_i^0 q_{ji} b_{ji} y_{ji} \quad (1)$$

subject to (محدودیت‌ها):

$$a_j^0 x_{ji} \in R_i \quad i \in I^1 \quad (2)$$

$$a_j^0 x_{ji} \in D_j \quad j \in I^2 \quad (3)$$

$$a_j^0 y_{kj} \in P_k \quad k \in I^3 \quad (4)$$

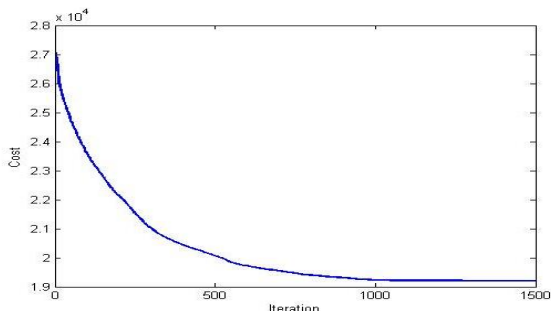
$$a_k^0 y_{ji}^3 = a_i^0 x_{ji} \quad j \in I^1 \quad (5)$$

$$x_{ji}, y_{kj} \geq 0 \quad k \in I^3, j \in I^2, i \in I^1 \quad (6)$$

در این مدل، معادله تابع هدف (۱)، مجموعه هزینه حمل و نقل که عبارت است از حاصل ضرب هزینه انتقال هر واحد کالا از کارخانه به توزیع‌کننده و کیفیت کالای انتقالی بر اساس ماتریس مارکوف در مقادیر ارسالی همان مسیر و به علاوه حاصل ضرب هزینه انتقال هر واحد کالا از توزیع‌کننده به مشتری و ماتریس کیفیت بر مبنای زنجیره مارکوف در مقادیر ارسالی همین مسیر را به حداقل می‌رساند. اعتبارسنجی مدل با استفاده از حل مسائل نمونه بررسی و تأیید شد.

جدول ۵: نتایج پژوهش

رتبه	هزینه بهینه‌سازی کل (میلیون ریال)	تکرار	I	J	K
۱	۱۹۱۸۸	۱۵۰۰	۲۰	۵	۲
۳	۴۵۰۸۵	۱۵۰۰	۵۰	۵	۲
۲	۳۷۶۸۹	۳۵۰۰	۵۰	۱۰	۵
۴	۷۸۸۹۰	۴۵۰۰	۱۰۰	۱۰	۵

شکل ۱: نمودار هزینه کل شبکه توزیع

در شکل ۱، بهینه‌سازی هزینه کل شبکه توزیع زنجیره تأمین مورد مطالعه را نشان می‌دهد. این نمودار از نرم‌افزار متلب استخراج شده است که در آن محور عمودی بیانگر هزینه توزیع و محور افقی نشانگر تکرار^۶ یا همان تولید مثل است.

به‌منظور سنجش کارایی الگوریتم پیشنهادی، اندازه مدل را گسترش داده و الگوریتم را در مقیاس‌های بزرگ‌تری نیز اجرا کردیم. که همه آن‌ها با موفقیت اجرا شدند و جواب‌های به مراتب دقیق‌تری را ارائه شد. ابتدا شبکه توزیع را به ۵۰ مشتری گسترش دادیم، در مراحل دیگر تعداد هر بخش را افزایش دادیم. در جدول ۴ مدل متفاوتی که پس از محاسبات ظرفیت و هزینه انتقالشان، به‌وسیله الگوریتم مورد مطالعه اجرا شده‌اند، نشان داده شده است.

هدف از بهینه‌سازی در قالب طراحی زنجیره تأمین به حداقل رساندن هزینه گسترده کل سیستم است. که بر حسب نتایج عددی حاصل شده از اجرای الگوریتم ژنتیک (جدول ۳ و ۴)، به دست آمده است و نحوه بهینه جریان محصولات را در یک شبکه توزیع دوپلکانی شامل ۲ کارخانه، ۵ مرکز توزیع و ۲۰ مشتری را توصیف می‌کند.

پس از تعیین نرخ‌های مناسب برای شاخصه‌های بالا، مدل مسئله با توجه به در نظر گرفتن شرایط واقعی مسئله مورد بررسی که شامل ۲ کارخانه، ۵ مرکز توزیع و ۲۰ مشتری بود را با در ظرفیت‌ها و هزینه‌هایشان در الگوریتم نوشتیم. جداول با در نظر گرفتن شاخصه‌های بالا به هنگام اجرای الگوریتم در فضای برنامه‌نویسی متلب به‌دست آمد. جدول ۳ مقادیر بهینه ارسالی پس از اجرای الگوریتم را از کارخانه‌ها به مراکز توزیع شرح می‌دهد.

جدول ۴: مقادیر ارسالی از مراکز توزیع به مشتریان

ظرفیت	مقادیر بهینه					
	J1	J2	J3	J4	J5	
I1	۴۳	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۰۰	۴۲.۹۹۹۹
I2	۴۷	۰.۰۰۰۳	۲۰.۲۶۹۴	۲۶.۷۳۰۲	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰
I3	۱۵	۰.۰۰۰۵	۰.۰۰۰۰	۱۴.۹۹۷۶	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۱۸
I4	۴۷	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۰۱	۴۶.۹۹۲۷	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۷۱
I5	۳۵	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۳۴.۹۹۹۹	۰.۰۰۰۰
I6	۱۳	۰.۰۰۰۰	۰.۰۳۶۳	۱۲.۹۶۳۶	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰
I7	۲۱	۰.۰۱۷۱	۰.۰۰۰۱	۱۳.۳۸۸۵	۰.۰۰۰۰	۷.۵۹۴۲
I8	۳۲	۱۸.۱۹۱۶	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۱	۱۳.۸۰۸۲
I9	۴۹	۴۸.۹۹۸۵	۰.۰۰۰۲	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۱۲
I10	۴۹	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۴۸.۹۹۹۸
I11	۱۶	۱۵.۹۹۸۴	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۱۵	۰.۰۰۰۰
I12	۴۹	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۰۰	۴۸.۹۹۹۸	۰.۰۰۰۰
I13	۴۹	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۱۹.۳۴۱۲	۲۹.۶۵۸۷
I14	۲۹	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۲۸.۹۹۹۹	۰.۰۰۰۱
I15	۴۲	۰.۰۰۰۰	۴۱.۹۹۹۷	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۰۲	۰.۰۰۰۰
I16	۱۵	۰.۰۵۵۲	۰.۰۰۰۱	۱۴.۰۳۶۰	۰.۰۰۰۲	۰.۹۰۸۵
I17	۲۷	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۱	۲۶.۹۹۹۸
I18	۴۷	۰.۱۰۸۹	۰.۰۰۰۰	۴۶.۸۹۰۹	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۱
I19	۴۲	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۳	۰.۰۰۰۰	۴۱.۹۹۹۷	۰.۰۰۰۰
I20	۴۹	۴۸.۹۸۲۹	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۰	۰.۰۱۷۱

^۶ Iteration

۵- نتیجه گیری

مسئله زنجیره تأمین ارائه شده در این مطالعه شامل دو کارخانه، پنج مرکز توزیع و بیست مشتری است. همان طور که در شکل ۱ نشان داده شده، تمام مسیرهای ممکن بین کارخانه‌ها و مراکز توزیع لزوماً در جریان حمل و نقل زنجیره تأمین مورد استفاده قرار نمی‌گیرند. به عنوان مثال، کم‌تر از ۵۰ درصد از مسیرهای جریان ممکن در هر مرکز توزیع برای حمل و نقل محصولات بین مراکز توزیع و مشتریان استفاده می‌شود. برای کارخانه شماره یک (K1)، فقط یکی از مسیرهای جریان ممکن برای حمل و نقل محصولات استفاده می‌شود. به عبارت دیگر، انتخاب کارخانه‌ها و مراکز توزیع برای ارسال محصولات بین کارخانه و مراکز توزیع و همچنین بین مراکز توزیع و مشتریان به هزینه انتقال هر واحد محصول وابسته است. این هزینه‌های انتقال متأثر از عوامل بسیاری از جمله محل کارخانه‌ها و مراکز توزیع، روش حمل و نقل محصولات بین آن‌ها و غیره است.

کیفیت کالای انتقال یافته بین مراکز زنجیره تأمین با در نظر گرفتن پارامتر کالای برگشتی در مدل با استفاده از ماتریس زنجیره مارکوف لحاظ شده است و نتایج نشان می‌دهد با در نظر گرفتن کیفیت کالا هزینه انتقال کاهش یافته است. با توجه به تحقیقات و روش‌های انجام گرفته در این پژوهش در پاسخ به سوال این مطالعه مبنی بر این که آیا می‌توان با استفاده از الگوریتم ژنتیک مسئله کانال‌های حمل و نقل در زنجیره تأمین را حل کرد، باید جواب مثبت داد و این موضوع را تأیید کرد که با توجه به نتایج به دست آمده شرکت‌ها با یاری جستن از الگوریتم ژنتیک می‌توانند عملیات‌های زنجیره تأمین خود را طراحی، بهینه‌سازی و مدیریت کنند.

۶- منابع

- [2]. Jafarnejad, C. A. (2002). Development of Strategy in Electronic Supply Chain Management National Conference on Logistics and Supply Chain of Iran.tehran.22-35. (Persian)
- [3]. Forouzanfar, F., & Tavakkoli-Moghaddam, R. (2012). Using a genetic algorithm to optimize the total cost for a location-routing-inventory problem in a supply chain with risk pooling. *Journal of Applied Operational Research*, 4(1), 2-13.
- [4]. Mirzaee, H., Nakhaee, A., kamal abadi, E. & zegordy, S.H. (2012). A New Algorithm for Solving the Routing Inventory Problem by Direct Sending. *Scientific Research Journal of Production and Operations Management*. 7.31-42. (Persian)
- [5]. Hong, J., Liao, Y., Zhang, Y., & Yu, Z. (2019). The effect of supply chain quality management practices and capabilities on operational and innovation performance: Evidence from Chinese manufacturers. *International Journal of Production Economics*, 212, 227-235.
- [6]. Modares, A. H. (2004). Comprehensive solution for supply chain transportation planning. the first national conference on logistics and supply chain. tehran.51-63 (Persian)
- [7]. Liao, S. H., Hsieh, C. L., & Lai, P. J. (2011). An evolutionary approach for multi-objective optimization of the integrated location-inventory distribution network problem in vendor-managed inventory. *Expert Systems with Applications*, 38(6), 6768-6776.
- [8]. Olivares-Benitez, E., González-Velarde, J. L., & Ríos-Mercado, R. Z. (2012). A supply chain design problem with facility location and bi-objective transportation choices. *Top*, 20(3), 729-753.
- [9]. Bastas, A., & Liyanage, K. (2019). Integrated quality and supply chain management business diagnostics for organizational sustainability improvement. *Sustainable Production and Consumption*, 17, 11-30.
- [10]. Sommerfeld, D., Teucke, M., & Freitag, M. (2018). Identification of sensor requirements for a quality data-based risk management in multimodal supply chains. *Procedia CIRP*, 72, 563-568.
- [11]. Modak, N. M., Modak, N., Panda, S., & Sana, S. S. (2018). Analyzing structure of two-echelon

- [1]. Zhang, M., Hu, H., & Zhao, X. (2020). Developing product recall capability through supply chain quality management. *International Journal of Production Economics*, 229, 107795.

- [14]. Olivares-Benitez, E., Ríos-Mercado, R. Z., & González-Velarde, J. L. (2013). A metaheuristic algorithm to solve the selection of transportation channels in supply chain design. *International Journal of Production Economics*, 145(1), 161-172.
- [15]. Pinto-Varela, T., Barbosa-Póvoa, A. P. F., & Novais, A. Q. (2011). Bi-objective optimization approach to the design and planning of supply chains: Economic versus environmental performances. *Computers & Chemical Engineering*, 35(8), 1454-1468.
- [16]. Xiang, X., Fu, H., Zhou, J., Deng, Y., & Yang, X. (2021). Taboo rate and hitting time distribution of continuous-time reversible Markov chains. *Statistics & Probability Letters*, 169, 108969.
- closed-loop supply chain for pricing, quality and recycling management. *Journal of Cleaner Production*, 171, 512-528.
- [12]. Altıparmak, F., Gen, M., Lin, L., & Paksoy, T. (2006). A genetic algorithm approach for multi-objective optimization of supply chain networks. *Computers & industrial engineering*, 51(1), 196-215.
- [13]. Toorajipour, R., Sohrabpour, V., Nazarpour, A., Oghazi, P., & Fischl, M. (2021). Artificial intelligence in supply chain management: A systematic literature review. *Journal of Business Research*, 122, 502-517.

